

KEISARILEIKKAUKSEEN

VALMISTAUTUMINEN

SISÄLTÖ

KEISARILEIKKAUS ON YKSI TAPA SYNNYTTÄÄ.....	4
ESITIETOKAAVAKKEEN TÄYTTÄMINEN MEDINETISSÄ...	4
LEIKKAUSVALMISTELUT KOTONA.....	5
LEIKKAUSPÄIVÄ.....	6
MITEN KEISARILEIKKAUS TEHDÄÄN.....	6
LEIKKAUKSEN JÄLKEEN.....	8
VIERAILUT.....	9
KOTIINLÄHTÖ	9

Tämä esite on tarkoitettu perheelle,
joka on tulossa synnyttämään keisarileikkauksella
Pohjois-Karjalan keskussairaalaan.

Esitteen tarkoituksena on antaa tietoa vanhemmille
sairaalaan tulosta, tulevasta leikkauksesta sekä
sairaalassa tapahtuvasta hoidosta.

KEISARILEIKKAUS ON YKSI TAPA SYNNYTTÄÄ

Keisarileikkaus valitaan synnytystavaksi silloin, kun edellytyksiä turvalliselle alatiesynnytykselle ei ole. Päätös keisarileikkauksesta voidaan tehdä yhdessä lääkärin kanssa jo äitiyspoliikkikäynnin yhteydessä. Tällöin sovitaan myös leikkauspäivä.

Olivatpa syyt keisarileikkaukseen mitkä tahansa on keisarileikkaus yhtä lailla synnytys kuin alatiesynnytyskin. Se ei vaikuta äitiyteen kasvamiseen eikä hyvän äiti- lapsi-suhteen kehitykseen. Kun sektio tehdään suunnitellusti, myös puolisoilla (tai tukihenkilöllä) on mahdollisuus päästä siihen mukaan. Myös puolison on hyvä tutustua tähän esitteeseen.

ESITIETOKAAVAKKEEN TÄYTTÄMINEN MEDINETISSÄ

Kun keisarileikkausaika sovitaan, avautuu sähköinen esitietokaavake asiakkaan Medinet-palveluun, www.medinet.pohjoiskarjala.net, palveluun kirjaudutaan pankkitunnuksilla tai mobiilivarmenteella.

Esitietolomakkeessa kerätään taustatiedot keisarileikkausta varten. Lomake täytetään kotona sovittuun päivään mennessä, samoin verinäytteet on tärkeää ottaa sovittuna päivänä, jotta leikkausvalmistelut käyvät sujuvasti.

LEIKKAUSVALMISTELUT KOTONA

Sektioista sovittaessa kätilö antaa mukaan ohjeet kotona tapahtuvaa valmistelua varten.

Esitiedot täytetään sähköisesti Medinet-palvelussa ja käydään laboratorion verinäytteissä sovittuna päivänä.

Tukisukat hankitaan itse. Jos ei ole suonikohjuja, riittää tavalliset polvipituiset lentosukat tai vastaavat sukat. Halutessa voi myös hankkia laadukkaammat tukisukat esim Respectasta.

Leikkausta edeltävänä iltana saa syödä ja juoda normaalisti klo 22 saakka. Sen jälkeen voi juoda vettä. Klo 22 otetaan vatsalaukun sisältöä neutralisoiva lääke.

Aamuyöstä klo 4 jälkeen tulee olla ehdottomasti syömättä ja juomatta.

Leikkausta edeltävänä iltana käydään suihkussa. Lävistyskorut sekä kynsilakka kannattaa poistaa.

Myös aamulla ennen sairaalaan lähtöä on hyvä vielä käydä suihkussa, jonka jälkeen tukisukat puetaan jalkaan. Tukisukkia suositellaan käytettäväksi synnytyksen jälkeen kuusi viikkoa.

Osastolle tullessa tuodaan tai annetaan virtsanäyte. Suoli tyhjennetään tarvittaessa edellisenä iltana.

Leikkausta edeltävänä vuorokautena tulisi olla tupakoimatta.

LEIKKAUSPÄIVÄ

Sairaalaan, synnytyssaliin, tullaan leikkausaamuna klo 7. Neuvolakortti tulee ottaa mukaan. Mikäli käytössä on säännöllistä lääkitystä, kannattaa ne ottaa mukaan sairaalaan, jossa ne otetaan ennen leikkausta anestesialääkärin ohjeen mukaan. Suuremmat rahasummat ja arvoesineet pyydämme jättämään kotiin. Synnytyssalissa tavaranne säilytetään lukollisessa kaapissa.

Leikkausaamuna synnytyssalissa jatketaan leikkausvalmisteluja. Äidille laitetaan virtsakatetri sekä nestetiputus käteen. Ennen leikkaustoimenpidettä tiputetaan antibiootti mahdollisten tulehdusten ehkäisemiseksi. Vaikka leikkausaika on ennalta määrätty aamuksi, voi silti joutua odottamaan.

Puoliso saa sairaalasta vaatteet, tossut ja myssyn leikkaussalia varten, vaatteet vaihdetaan synnytyssalissa.

MITEN KEISARILEIKKAUS TEHDÄÄN

Keisarileikkaus on toimenpide, jolla sikiö synnytetään äidin vatsanpeitteiden ja kohdun seinämän läpi leikkaussaliolosuhteissa.

Keisarileikkaus tehdään spinaalipuudutuksessa tai harvoin nukutuksessa. Anestesiamuotoa valittaessa otetaan huomioon leikkauksen syyt, kiireellisyys ja lapsen vointi.

Spinaalipuudutus laitetaan kylkimakuulla selkärangan spinaalitilaan. Puudutuksen laitto ei ole kivuliasta. Puudutus nousee rintojen tasolle ja siihen liittyy kylkivälilihasten

osittainen rentoutuminen, jolloin hengitys voi tuntua raskaammalta.

Puoliso odottaa leikkaussalin oven ulkopuolella, kunnes äiti on puudutettu ja vasta pesujen/ peittelyn alkaessa kätilö hakee puolison saliin. Leikkaussalissa puolisolle on varattu tuoli äidin vierelle, jossa hän on äidin tukena. Leikkaussalissa ollessaan puoliso on velvollinen ilmoittamaan mahdollisesta vointinsa muutoksesta, kuten huonovointisuudesta tai huimauksesta ja poistumaan tarvittaessa.

Kätilö ottaa vauvan vastaan ja näyttää hänet vanhemmille ennen hoitotoimenpiteitä.

Puoliso poistuu salista kätilön ja vauvan mukana. Leikkauksen jälkeen äidin vointia seurataan heräämössä 2-3 tuntia.

Synnytyssalissa puoliso ja kätilö siistivät vauvan, mittaavat, punnitsevat ja pukevat hänet. Puoliso voi halutessaan ottaa vauvan paidan alle ihokontaktiin, ns. ”kenguruhoitoon”. Heräämööön ilmoitetaan äidille lapsen pituus ja paino.

Vauvan vointia tarkkaillaan synnytyssalissa n. 2-3 tuntia voinnista riippuen, jonka jälkeen puoliso ja vauva siirtyvät synnytysvuodeosastolle odottelemaan äitiä heräämöstä. Sairaalamme tavoitteena on tarjota kaikille vastasyntyneille katkeamaton ihokontakti syntymän jälkeen. Tätä toteutamme sektiolla syntyville vauvoille mahdollisuuksien mukaan.

LEIKKAUKSEN JÄLKEEN

Kun äidin vointi on heräämössä hyvä, hänet siirretään synnytysvuodeosastolle.

Osastolla äiti saa vauvan heti rinnalle. Vauva voidaan riisua ja laittaa ihokontaktiin kuten alatiesynnytyksenkin jälkeen. Näin vauva tutustuu parhaiten äitiinsä ja tuntee olonsa turvalliseksi. Koska äiti on vuodepotilaana leikkauspäivän iltaan saakka, avustavat hoitajat hyvän imetysasennon löytämisessä ja vauvan hoidossa.

Äidin vointia ja toipumista seurataan osastolla 3C. Leikkauksen jälkeen on kipuja. Toipumisen kannalta kipulääkkeen merkitys on tärkeä. Kipujen ollessa hallinnassa äiti pystyy liikkumaan ja hoitamaan lastaan paremmin.

Äiti-lapsi suhde kiinteytyy vauvan ollessa alusta saakka äidin vierellä mahdollisimman paljon. Näin äiti oppii jo sairaalassaoloaikana tuntemaan lapsen yksilöllistä käyttäytymistä, tulkitsemaan vauvan itkua ja muita signaaleja. Imetyskin sujuu parhaiten, kun lapsi saa imeä aina halutessaan. Äidinmaito ja vanhempien läheisyys ovat vauvalle tärkeitä.

Synnytysvuodeosastolla olisi hyvä opetella lepäämään vauva vierellään mahdollisimman paljon. Vauvan hoitamisessa perhe saa apua ja ohjausta koko hoitojakson ajan.

Leikkauksesta toipumisesi etenee päivittäin. Haavataitos poistetaan leikkausta seuraavana päivänä. Suihkuun saat mennä 24 tuntia leikkauksen jälkeen. Haavaa tulee suihkuttaa

päivittäin ja kuivata sen jälkeen hyvin. Myös ilmakylvyt edistävät parantumista. Kuivaa haavaa ei tarvitse peittää.

VIERAILUT

Osastolla on vierasrajoitus. Puoliso ja vauvan sisarukset ovat tervetulleita perheensä luo klo 7-21 välisenä aikana. Muita vieraita äiti voi tavata osastolla klo 18-19, muina aikoina osaston ulkopuolella, esim. kanttiinissa. Vauvaa ei voi tuoda osaston ulkopuolelle.

KOTIINLÄHTÖ

Keisarileikatut äidit ovat sairaalassa leikkauksen jälkeen keskimäärin 3- 5 vuorokautta. Ompeleet poistetaan leikkaushaavasta riippuen 7-10 päivänä leikkauksesta joko sairaalassa tai omassa terveyskeskuksessa.

Kotiinlähtö on jännittävä ja odotettu tapahtuma. Myös sukulaiset ja ystävät odottavat innokkaina vauvan kotiin tuloa. Usein on viisasta rauhoittaa kotielämä pariksi viikoksi.

Leikkauksen jälkeen äiti on vielä toipilas, joten kotiaskareet voivat tuntua raskailta. Nostaminen, kantaminen, mattojen piiskaaminen ym. ovat liian raskaita töitä leikkauksesta toipuvalle. Äiti saa nostaa vain lapsen painon verran noin kuukauden ajan. Toipumista kotona edistää mm. riittävä lepo, ulkoilu, säännöllinen ruokailu ja päivittäiset pienet askareet ja kuntoutusharjoittelut.

Tämä keisarileikkaus ei välttämättä sulje pois äidin mahdollisuutta synnyttää seuraava lapsi alateitse. Keskustelkaa asiasta lääkärin kanssa.

Jos sairastutte ennen sovittua leikkauspäivää yskään, nuhaan tai kuumetautiin, ilmoittakaa siitä sairaalaan, jotta voidaan sopia uusi leikkauspäivä tai kutsua Teidät sairaalahoitoon.

Siinä tapauksessa, että lapsivesi menee, supistukset alkavat tai ilmaantuu verenvuotoa, tulkaa välittömästi sairaalaan ja olkaa **syömättä ja juomatta** siltä varalta, että Teidät leikataan heti sairaalaan tultuanne.

Tervetuloa!